

Emakunde Sare 2007ko azaroa- “Maskulinotasuna eta eguneroko bizitza” nazioarteko kongresua.

Gazteak, maskulinotasuna eta alkohola: ikerketa kuantitatiboaren hautemateak

Richard de Visser, University of Sussex (Sussexeko unibertsitatea)

R.De-Visser@sussex.ac.uk

[1. Diapositiba]

Gaur egun, alkoholaren kontsumoak gizartean eta osasunean dituen ondorioei buruzko kezka handia dago. [1] Epe motzera, alkohol gehiegi edatearen ondorioz, pertsonak pozoitu egin daitezke, istripu edo zauriak izateko aukerak areagotu egiten dira, baita indarkeria-ekintza baten biktima edo erantzule izateko aukerak ere.

Gehienetan, gazteen alkohol-kontsumoari arreta eman diogunean, noizbehinkako eta gehiegizko kontsumoa edo mozkorraldiak aztertu izan ditugu gehienbat. Mutil gazteak ez dira alkohol gehiegi edaten duten bakarrak, baina bai Erresuma Batuan eta mendebaldeko beste herrialdetan ere, gizon helduak dira mozkortzeko probabilitate gehiena dutenak. [2-4] Hori dela eta, gaur egun mutil gazteen arteko gehiegizko alkohol-kontsumoa ulertzeko, beste mutil batzuek modu zentzudunean edan edo edaten ez duten bitartean, mutil gazte jakin batek alkohol gehiegi zergatik edaten duen ulertzea beharrezkoa da. Informazio horri esker, alkohol-kontsumoak sortutako kalteak gutxitzeko ekintzak sustatzea erraztuko litzateke.

[2. Diapositiba]

Faktore demografiko eta sozial nahiz jokabide-baldintza jakin batzuek alkohol gehiegi edan ondorengo jarrera baldintzatzen dute. Adibidez, Erresuma Batuko gazte zuriek asiar gazteek baino aukera gehiago izaten dute alkohola noizean behin edo aldizka edateko. [5] Alkohol-kontsumoa ezberdina da etnia eta erlijioaren arabera. Hala ere, bi baldintza horien elkarreragina funtsezkoa da: gutxiengo etnikoetan, gazteek, lagunak badituzte, alkohola edateko aukera gehiago izango dute, bai beren taldean bertan edo handik kanpo ere.

Orokorrean, alkohol gehiegi edatea estatus sozioekonomiko apaleko populazioari lotuta egon ohi da (SES), [7-8] eta langabeziak ere alkoholarekin lotutako arazoak gaiztotzen dituela frogatu da. [9] Hala ere, gizon gazteen artean, estatus edo maila sozioekonomikoaren eta gehiegizko alkohol-kontsumoaren arteko lotura ez da horren frogatuta geratu. [2, 10, 11] Ziur asko, mutil gazte horiek trantsizio-epean daudelako gertatzen da, haien maila sozioekonomikoa aldatzen ari baita.

Generoa ere ikerketa-ildo garrantzitsua da, eta banakako nahiz taldeko esparruetan kontzeptualizatu daiteke. Ikerketak egiteko orduan, alkohol-kontsumorako, sexu arteko bereizketa hartzen da kontuan (gizona/emakumea), eta ez genero arteko bereizketa (maskulinoa/femeninoa). Ikerketa horrek ezin du zehaztu maskulinotasuna mutil gazteek alkohola edateko (eta beste batzuek ez edateko) funtsezko arrazoi bat denik. Hala ere, informazio hori beharrezkoa da. Izan ere, generoak osasunari lotutako jokabideetan zerikusi handia duen arren, ohiko maskulinotasun-eredu batzuk osasun-urriko jokaera batzuei lotuta daude.

[3. Diapositiba]

Maskulinitasunari buruzko hainbat diskurtso dauden arren, gizon askok "maskulinitasun hegemonikoa" onartu eta lortu nahi dute. Diskurtso horretan maskulinitasuna da nagusi, eta haren ezaugarri nagusiak erresistentzia fisiko eta emozionala, arriskuak, heterosexualitate harraparia, familiaren sostengua izatea eta antzekoak dira. [13-14] Maskulinitasun hegemonikoaren elementuek horien hautabideekiko oposizio bitar gisa zehazten dira. Hori dela eta, maskulinitasun hegemonikoarekin zerikusirik ez duten alderdiek ez dute maskulinitasunarekin inolako loturarik. Maskulino ala ez-maskulino gisa neurtzen diren jokabide sozialen barne, genero-estereotipo argiak dituzten jarrerak daude (adibidez: lan ordaindua izatea, etxean laguntzea), baina osasunarekin lotutako jarrerak ere badaude.

Beraz, gizon batek bereziki osasunari lotutako jokabide sozialak izateak edo ez izateak (oraingoan, alkohola edateak), identitate maskulinoan inplikazioak ditu. Ondorioz, mutil gazteek alkohola edatea jarrera maskulino gisa ikus dezakete, eta haien maskulinitatea garrantzitsua denez, baldintza horrek eragina izan dezake alkohola edaterako orduan. Hala ere, maskulinitasun ez-hegemonikoko ereduak ere badaude, eta horrek agerian uzten du maskulinitasun-eredu ezberdinak eta alkoholaren kontsumo-eredu ezberdinak ere badaudela.

[4. Diapositiba]

Orain aurkeztuko dugun ikerketarako lagina Londresen (Ingalaterran) bizi diren 18 eta 21 urte arteko gizonek osatu dute. Hainbat klase sozial eta talde etnikotan nahitako laginketa geruzatua egin zen. Londreseko erdialdeko unibertsitate-eremuetan, egoera sozioekonomiko eta aukera-maila handiagoko gizonak kontratatu ziren. Egoera sozioekonomiko eta aukera-maila txikiagoko gizonak, aitzitik, lan-bulegoetan eta Londreseko esparru jakin bateko egunkarietako iragarkien bidez kontratatu ziren. Izan ere, Londreseko eremu horietan, desabantaila sozioekonomikoak dira nagusi (haurren heriotza, gazte eta helduen langabezia, gobernu-laguntzak populazioaren zati batentzat), eta populazioaren zati handi bat ez da zuria. Lagin horretan, ikasle-kopurua eta subenplegatuen nahiz langabe-kopurua oso antzekoa zen. Lagin horretarako aukeratutako gizonak ez ziren alkoholaren kontsumoari buruzko ikerketa baterako kontratatu, harreman sozial eta osasunari buruzko ikerketa baterako baizik. Beraz, ez dago arrazoi garbirik alkohol-kontsumoari edo maskulinitasun hegemonikoari buruzko ezohizko jarrerak zituztela esateko.

Banakako elkarrizketa erdi-egituratu sakonak egin zitzaizkien 31 gizoni. Elkarrizketa horien helburua maskulinitasunaren eta alkohol-kontsumoaren arteko loturaren esperientzia subjektiboak aztertzea zen.

[5. Diapositiba]

Banakako elkarrizketen eta taldeko eztabaiden bidez eskuratutako informazioa aztertu zen. Bi jardueren bidez, informazio gehigarria jaso zen: ikerketako gai nagusi guztiak bi jardueren transkripzioetan ageri ziren.

Hiru gai nagusi zehaztu ziren: "alkohol-kontsumoaren eta maskulinitasunaren arteko ekuazioa", "gaitasun komertzial maskulinoa" eta "maskulinitasunaren eta alkohol-kontsumoaren arteko lotura-eza".

[6. Diapositiba] Maskulinitasunaren eta alkohol-kontsumoaren arteko ekuazioa

Inkestatu gehienek onartu zuten alkohol-kontsumoa eta gehiegizko alkohol-kontsumoa, gehienetan maskulinitasunarekin alderatzen dela. Taldeko eztabaidetako parte-hartzaileei eskatu zitzairen, mutil gazte izanik, maskulinitasuna zehaztea. Asiar ikasle talde batek emandako erantzun hauek beste talde batzuetan esandakoa ere laburtzen dute:

[7. Diapositiba]

Arjuna: Nire ustez, maskulinitasuna... unibertsitatera bazoaz, ba edatea, noizean behineko sexua eta drogak dira, kultura hori da, nire ustez.

Adi: Bai.

Rahul: Hau da, kultura herrikoia da soilik, horrelako gauzak, filmak eta hori guztia. Pertsonaia jakin batzuk hartzen badituzu, ba ez dakit nola ikusten direnak...

Arjuna: -Ikono gisa.

Rahul: -Bai, maskulinitasunaren benetako ikonoak dira, parrandan irteten dira, asko edaten dute, borrokan ibiltzen dira, emakume asko lortzen dituzte... eta noski, ba gizontasunaren eredu perfektutzat jotzen dira.

Arjuna: Ikusi, adibidez nola eusten dituzten edariak, nolako jokaera duten emakumeekin daudenean, zenbat droga hartzen dituzten... mailak ezberdinak zehaztu daitezke.

Parte-hartzaileek maskulinitasunaren ikerketan funtsezko elementu gisa, alkohol eta droga kontsumoa, sexua eta borrokak aipatu dituzte. Mutil gazteak esparru horietan adituak dira, eta egintza horiek sailkatzeko gai dira: gehiago edaten duten heinean, ospe hobea dute. Banakako elkarizketa batean, Timek (ikasle zuri batek) azaldu zuen "edari alkoholduen kontsumoan matxismo handia dago", eta azpimarratu zuen asko edaten duten gizonak gizonago sentitzen direla, eta gainontzeko gizonak baino gizonago bezala ikusten direla.

Gizon langabetu batek ere maskulinitasunean alkohol-kontsumoak duen garrantzia aipatu zuen. Lesterrek (beltz langabetu batek), aipatu zuen, gizonak, edateko gai izateaz gain, ez mozkortzeko gai izan behar direla. Lesterrek azpimarratu zuen alkohola edatea eta ongi pasatzea zuzenean lotuta zeudela, eta beraz, ekintza hori ez zela oka eta zorabioekin hondatu behar. Edale gisa eskarmenturik ez izanez gero, barregarri geratzen da bat.

[8. Diapositiba]

Lester: Edan eta mozkortzearen edota edan eta ongi pasatzearen inguruan itxaropen handiak daude. Agian ez erabat mozkortuta tabernako izkina batean egoteari edo antzeko zerbaiti buruz; baina bai, asko edan eta ez mozkortzeari buruz itxaropen handiak daude.

Elk: Bai. Orduan, ez mozkortzea ...

Lester: - garrantzitsua da.

Elk: Zer gertatuko litzateke, edan eta berehala mozkortuko bazina? Zein erreakzio-mota sortuko litzateke, zure ustez?

Lester: Iseka egiten dizut oka egin duzulako, lo geratu zarelako edo beste edozein gauza dela-eta.

Gizon batzuek ardoa eta bestelako edari alkoholduenak edaten zituztela onartu arren, gizonezko gehienek garagardoa edaten zutela adierazi zuten. Andrewk (ikasle zuri

batek) adierazi zuen “Nik, “trago bat” eskatzen dudanean, pinta bat garagardo esan nahi dut”, eta Charlesek (beltz langabetu batek) aipatu zuen, “Trago bat esaten dudanean, pinta bat... pinta batzuei buruz ari naiz”. Edaten zuten gizon gehienek ikusi zuten kontsumo gehiena garagardoa zela, eta beste edari alkoholodunak garagardoa baino gutxiagotan kontsumitzen zituztela. Garagardoa edatea funtsezkoa izan zen maskulinitasunaren hautematean:

[9. Diapositiba]

Tim: Lehen mailan garagardorik edaten ez duen tipo bat balego, ba ez dakit, *gay* dela edo antzeko zerbait pentsatuko nuke.

Marco: -Ba bai.

Jack: -Ziur asko.

Charlie: Atzo “The Unionen” egon ginen, ezta? eta ardoa merkeagoa zenez, ardoa edan genuen.

Jack: Bai, ardoa edan genuen.

Charlie: Baina bazirudien... ez zela maskulinoa.

Ez da soilik ardoa edatea maskulinoa ez izatea, baizik eta jokabide horren ondorioz, maskulinitasuna beste esparru batzuetan ere zalantzan jartzea: garagardorik edaten ez duten gizonak homosexualak izateaz akusatu daitezke. Horrek esan nahi du, esparru askotan gaitasun maskulinoa agerian uzten den arren, esparru zehatz batean jarrera ez-maskulinoa izateak, maskulinitasun ezaren hautematea sor dezakeela. Beraz, sarreran aipatu dugun bezala, gizonak, alkohola edatean duten jarrerak eragina du haien identitate maskulinoan. Hala ere, ikerketan parte hartu zuten gizon batzuek ikusi zuten, ez edateagatik horren maskulino ikusten ez zen gizon bati buruzko hautemate edo iritzia beste esparruetan adibide gisa aplikatu zitekeela. Hurrengo atalean gaitasun komertzial maskulinoa aztertuko dugu.

[10. Diapositiba] Gaitasun komertzial maskulinoa

[11. Diapositiba]

Taldeko eztabaidetako partaideei iragarki bat erakutsi zitzairen. Iragarkia kirolarientzako edari ez alkoholodun bati buruzkoa zen, eta bertan Jonny Wilkinson, Ingalaterrako errugbi-selekzioko errugbilari izarra ageri zen, edari hori edaten. Iragarkiko esaldia oso ironikoa zen “Errugbilari gehienak bezala, Jonny Wilkinson ere edale handia da”. Esaldia ironikoa da, Wilkinsonek ez baitu alkoholik edaten, eta beraz, ez duelako gizonezko errugbilari garagardozearen estereotipoa betetzen. Ikerketako partaideek Wilkinsonek ez edateak haren maskulinitasuna gutxitzen ote zuen eztabaidatu zuten:

[12. Diapositiba]

Will: Baina, zuk uste duzu Jonny Wilkinson ez dela horren gizona garagardorik edaten ez duelako? Baina, Ingalaterrako heroia da eta!

Jack: Oraingoz errugbian bakarrik da ona.

Will: Munduko kopa irabazi ondoren, ez zuen ezta pinta bakar bat ere edan.

Tim: Bai, nik uste dut ez zuela erabat ongi jokatu.

Charlie: Baina bere neskalaguna ere oso sasoi onean dago.

Tim: Bai, baina bere lekuan jartzeko beste gauzak ere baditu.

Willek adierazi zuen, Wilkinsonek, Munduko Kopa irabazi ostean, ospatzeko taldekideekin garagardo bat ere ez edateak ez duela haren maskulinitasunean eraginik, kiroleko izarra baita. Charliek adierazi zuen, neskalagun eder bat izateak Wilkinsonen maskulinitasuna are gehiago azpimarratzen duela, eta horri esker, maskulinitasuna gutxitzen duen edozein esames uxatzen duela. Hala ere, Timen bigarren adierazpenak argi uzten du Wilkinsonek alkoholik ez edatea ez dela maskulinoa, baina gabezia hori beste esparruetan duen gaitasun maskulinoari esker orekatzen dela (errugbi-zelaiak, neskalagun ederra edukitzeak, horrek guztiak “bere lekuan” jartzen du). Era horretan, gaitasun maskulino horrek beste jokaera ez-maskulinoak edota gaitasun-ezak orekatzen dituela dirudi.

Gaitasun komertzial horren prozesua Rahulek (asiar ikasle batek) ere aipatu zuen; berak ere, Wilkinsonek bezala, kirolean zuen trebetasuna alkoholik ez edatearen jokabide ez-maskulinoa orekatzeko erabiltzen baitzuen.

[13. Diapositiba]

Rahul: ... ni gainontzeko jokalaria baino hobea nintzen, horregatik ez ninduten edatera behartzen, izan ere... badakizu, “utzi bakean” edo antzeko zerbaite esan niezaieken. Horrelakoa naiz ni, baina nire lagun batzuek ez zuten horrenbesteko eskarmenturik jockeyan, eta taldean sartu ahal izateko, ba nik uste horretan parte hartu behar dutela uste dutela.

Elk: Beraz... zure trebetasunari esker, eta jockey-jokalari ona izateagatik... eta ez zenuen presio handirik?

Rahul: Bai, nahikoa.

Raulek adierazi zuen, kirolean duen gaitasun maskulinoari esker, gainontzekoek, alkoholik ez edatea maskulinitasun-ezaren froga bezala ikusteko aukerak gutxitzen direla. Hala ere, ikusi zuen, horren kirolari onak ez diren gizonek gaitasun hori tabernan onarpen handiago lortuz orekatu nahi izaten dutela.

[14. Diapositiba]

Gaitasun komertzial maskulinoa askoz ere xehetasun handiagoz aztertu zen, taldeko partaideek Will Youngen argazkia ikusi zutenean. Will Youngek Erresuma Batuko musika reality-show telebista-programa irabazi zuen, eta argi eta garbi adierazi du homosexuala dela. Argazkia moda-aldizkari batekoa zen, eta bertan, Youngek 190 liberako kamiseta eta 215 liberako galtzak zeramatzan jantzita. Horrez gain, txanpan botila garesti eta erdi-huts bati eusten zion. Talde gehienetan, lehen erreakzioa bere sexualitatea aipatzea izan zen, eta maskulino edo gizona ez zela adierazi zen, *gay* zelako.

Hala ere, gizon batzuek adierazi zuten, Young *gay* zela jakin izan ez balute, maskulinitasun heterosexual eta sofistikatua zuela pentsatuko zuketela; hau da, limurtzailearena:

[15. Diapositiba]

Arjuna: Ez zenekien nor zen ere...

Adi: -emakume-itxura dauka.

Arjuna: -Bai, emakume-itxura duela pentsa dezakezu. Gertatzen dena da, telebistan agertzen denean maritxua dela argi ikusten dela. Agian ez dakizu *gay* dela, baina argi dago maritxua dela, eta horrek maskulinitasuna gutxitzen du.

Beraz, argazkiaren interpretazio horren arabera, maskulinitasuna diruarekin eta gaitasun heterosexualarekin dago lotuta. Era horretan, irudi hori potentzialki maskulinoa izan arren, partaide gehienek Young homosexuala zela aipatzean, adierazi zuten itxura eta xanpaina (eta ez garagardoa) edaten zuela ikustean, horrek guztiak maskulinitasuna kentzen ziola adierazi zuten.

Tim: Nahiko *gay* da hor botila bat xanpaina duela azaltzea. Hau da, eskuan pinta bat garagardo edukiko balu, orduan irudi ezberdina emango luke.

Charlie: Bai. Egia da.

Partaideek Youngen benetako sexualitatea eta haren ospearen jatorria ezagutzen zuten (pop musika rap, rock, kirol edo zinemaren orde). Ziur asko, horrek eragina izan zuen haren maskulinitasuna hautemateko eran. Gainera, partaideei eskatu zitzaaien argazki bera imajinatzea, baina Youngen buruarekin orde, David Beckhamarekin (Ingalaterrako futbol-selekzioko burua). Beckhamek kirol-munduan duen talentuari esker, *glamourrez* betetako bizimodua izan dezake. Youngek bezala, Beckhamek ere asko zaintzen du bere itxura, eta estilo-alaketak egiten ditu (orrazkera, pareoak, azkazalak margotu) komunikabideen arreta erakartzeko:

[16. Diapositiba]

Elk: Eta zer gertatuko litzateke, argazki horretan, gainontzekoa berdina izanik, David Beckhamen aurpegia azalduko balitz?

Adi: Ez litzateke gauza bera izango.

Rahul: -Bai, baina horregatik uste dut ez dela hala. Ikusi David Beckham. Gona janzen du, eta ilean txirikordak eta horrelako gauzak egiten ditu. Eta Young baino maskulinoagoa al da?

Adi: Beno, ez da, baina berriz ere aipatu behar dugu bera...

Rahul: horrela pentsatzen du berak...

Adi: David Beckhamek futbolean jolasten duelako.

David Beckhamen ospearen arrazoa futbola da (maskulinoa), eta elementu hori heterosexuala denez (maskulinoa), itxura ez-maskulino izatea alde batera utzi daiteke. Pop kantari *gay* izatea, aitzitik, ez da maskulino gisa ikusten. Jonny Wilkinson, Will Young eta David Beckhami buruzko eztabaida eta Rahulek bere buruaren jokabideari buruz emandako azalpena kontuan hartuta, argi dago usadioz maskulinoa den gaitasun bat beste esparruetan jokabide ez-maskulino bat desenkusatzeko aitzaki gisa erabili daitekeela. Hala ere, erabateko jokabide ez-maskulinoak; esaterako, homosexualitatea, ezin dira gaitasun horrekin desenkusatu. Baita ere aipagarria da, “gaitasun komertzial maskulinoari” lotutako jokabideetan, alkoholaren kontsumoa maskulinitasunari lotuta dagoela onartzen dela.

[17. Diapositiba] Alkoholari uko egitea / hautabide aipagarriak

Hiru gai nagusien artea desberdindu zen ideia identitate maskulinoa izateko alkohola edatearen garrantziari uko egitea da.

Hainbat gizonak (batzuek alkohola edaten zuten, baina gehienek ez) maskulinitasunaren eredu alternatiboa proposatu zuten. Eredu horretan, alkoholaren

kontsumoari ez zitzaion garrantzirik ematen, eta maskulinitasunaren elementu garrantzitsuenak banakotasuna, arrazionaltasuna eta osotasuna ziren. Esaterako, ondoko taldeko eztabaidan, Emekak banakotasuna eta independentzia aipatzen ditu identitate maskulinoaren funtsezko elementu gisa:

[18. Diapositiba]

Elk: ... Zure ustez, Wilkinsonek alkoholik ez edateak haren maskulinitasunari buruz duzun ideian eraginik al du?

Emeka: Ez. Nik ere ez dut edaten, eta bera bezain maskulino sentitzen naiz. Agian bera baino maskulinoagoa sentitzen naiz, presioa jasateko gai bainaiz.

Patrick: *Bai.*

Emeka: Ni independentea naiz, eta gainontzekoek joerak kopiatu besterik ez dituzte egiten. Nik, berriz, jarrera jakin bat har dezaket, eta "Ez, ez dut edaten" esan. Beraz, alkoholik edan gabe maskulinoagoa senti naiteke.

Hala ere, Emekak (ikasle beltza) Rahulek esandakoa eta Jonny Wilkinsoni buruz egindako adierazpenak errepikatu zituen. Bere ustez, alkoholik ez edatea ez litzateke horren desenkusagarria izango, baldin eta gainontzekoak baino errugbilari hobeak ez balitz. Banakako elkarriketa batean, Emekak aipatu zuen osotasuna eta gainontzekoek egindako presioa jasatea funtsezkoak zirela identitate maskulinorako.

[19. Diapositiba]

Emeka: Unibertsitatera joaten hasi baino lehen, nire lagunak ez zuen alkoholik edaten. Behin, bisita egitera joan nintzaion... eta garagardoa zurrutada bat edaten ari zen, profesional bat bezala. Eta galdetu nion "Zer?, orain edan egiten al duzu? Eta baietz esan zidan. Nik zergatia galdetu nion, eta berak esan zidan "beno, nire inguruko guztiek edan egiten dute, eta ni baztertua sentitzen nintzen. Beraz, horregatik hasi omen zen edaten. Eta nik "ze inozoa den!" pentsatu nuen.

Emekak aipatu zuen heldugabeko maskulinitasuna edo maskulinitasun zalantza gehiegizko alkohol-kontsumoari lotuta dagoela. Najibek (asiar ikasle batek) ere ez du alkoholik edaten, eta haren ustez, banakotasuna eta osotasuna, baita begirune publikoa dira maskulinitasunaren funtsezko elementuak, gizonak eta haurrak elkarren artean bereizten dituenak:

[20. Diapositiba]

Najib: Zergatik izan behar zara ardi bat bezalakoa? zergatik egin behar duzu gainontzekoek egiten duten guztia? zergatik izan behar da horrela? Badakit... ez dut ezberdina izan nahi, nik uste dut.... gauzak modu ezberdinean ikusten ditudala. Ez dut uste hori arau bat denik, nire ustez parrandan atera eta mozkortzea ez da itxurazkoa. Ez zait egokia iruditzen.

Hala ere, Najibek adierazi zuen, alkoholari dion errespetuagatik kritikak jaso izan dituela gizartean. Haren hitzetan, lagun berriei alkoholik edaten ez zuela esaten badie "modu arraroan begiratuko dizute", "ez duzu edaten, *gay* al zara?" esan nahiko balute bezala. Era horretan, esperientzia pertsonal hori aldeztu aurretik aipatutako adierazpenekin bat datorrenez, ondorioztatzen dugu, alkoholik ez edateak maskulinitasunaren beste esparru batzuk zalantzan jartzen dituela, bereziki sexualitatearena.

Islamiar familia batekoa izan arren, Najib ez da musulman sutsua. Azimek (langabe beltzak) islamiar sinesmenek bere jokaeretan zuen eraginak aipatu zituen, baina garrantzia handiago eman zion fedeari, eta ez zuen alkoholik edaten:

[21. Diapositiba]

Azim: Musulmana naiz, eta badakizu, musulmana bazara ezin duzu alkoholik edan. Otoitz egiten dut. Otoitz egiten dut, eta beraz, ez dut edaten. Inoiz ez naiz saiatu ere egin.

Emekak eta Azimek, biak musulmanak izanik, bakoitzaren aukeratzeko eskubidea eta egintzekiko erantzukizuna azpimarratu zituzten. Erlijio-sinesmenek jokabidean eraginak izan arren, azkenean Azimek (gizon heldu, zintzoa, arrazionala; eta ez umea) bere jokabidearen erantzukizuna bere gain hartzen du.

Azim: Izan ere, zerbait egin nahi baduzu, inork ez zaitu geldiaraziko. Ulertzen al didazu? Zuk erabakitzen duzu. Gainontzekoek, ba horrek zuri kalte egiten badizu ere, beraiei ez die kalte egiten, badakizu.

Aipatu berri duguna, gazteek maskulinitasunaren hautabide bat bezala azaldu zuten. Eredu hori ohiko ezaugarri “maskulinoetan”; hau da, arrazionaltasunean eta independentzian dago oinarrituta. Gazteek alkohol-kontsumoaren eta maskulinitasunaren arteko lotura ezetsi zuten: guztiek ez zuten alkoholik edaten, edo bestela gutxi edaten zuten, eta beste ezaugarri “maskulino” eta jokaeren garrantzia azpimarratu zuten.

[22. Diapositiba]

Maskulinitasunari eta jokaera sozialei buruzko azken ikerketek iradoki dute osasunari lotutako jokabideak, esaterako, alkohola edatea, identitate maskulinoa sozialki eratzeak tresna garrantzitsuak direla. [12-14] Ikerketa honek alkoholaren kontsumoari eta maskulinitasunari buruzko hiru gai nagusi eman zituen ezagutzera.

Lehen gaian, “alkohol-kontsumoaren eta maskulinitasunaren arteko ekuazioa” izenekoan, maskulinitasuna alkohol-kontsumo eredu jakin batzuekin zenbat gizonek parekatzen zuten azaldu zen, esaterako: garagardoa edatea eta asko edateko gaitasuna.

Bigarren gaia, “gaitasun komertzial maskulinoa”, lehen gaiarekin lotu zen, maskulinitasuna alkohol-kontsumoarekin lotzen baitzuen. Horrez gain, alkohol-kontsumoa beste esparru “maskulinoekin” nola lotzen den ere aipatu zen. Gaitasun komertzial maskulinoaren gaia bereziki garrantzitsua da, osasun-hezkuntzan eta osasunaren sustapenean eragina baitu. Rahul eta Emekak azpimarratu zuten, kirolari onak izanik, auto-estimua handiago izatean errazagoa zela alkohola edateko presioari aurre egitea, eta aldi berean, identitate maskulinoari eusten zitzaiola. Azken ideia horren ondorio bat da gizon batzuek, estatus maskulinoa handitzeko, gehiegizko alkohol-kontsumoa erabiltzen dutela. Prozesu horretan alde aurreko ikerketetako ondorioak islatzen dira. Izan ere, ikerketa horien arabera, onarpen “maskulinoa” eskuratzeko gainontzeko metodoak eskura ez badituzte, gizonek ez dituzte jarrera horren osasuntsu eta/edo gizartekoiak. [15, 16] Gizonek, kirola eta antzeko esparruetan, gaitasun maskulinoa alkohola ukatzeko aitzakia gisa erabiltzeak agerian uzten du jokabide

maskulino osasuntsuak sustatzeak onura osasungarriak dakartzala, eta, gainera, osasunari kalte egiten dioten jarreraren ondorioak; hau da, identitate maskulinoan eraikitzeak erabiltzen direnenak, gutxitu egin daitezkeela. Hala ere, aipatu behar da, horrelako ikuspuntu batek, gizonen osasuna hobetzeko talde-ekintzak bultzatu beharrean, bakartasuna eta lehiakortasuna sustatzen dituela. Halaber, azpimarratu behar da, ikuspuntu horrek, osasunari lotutako jokabide maskulinoak, gutxitu ordez, indartu egiten dituela.

[23. Diapositiba]

Hirugarren gaia, “maskulinitasunaren eta alkohol-kontsumoaren arteko lotura-eza” izeneko, beste bi gaiengandik bereizten da, maskulinitasunaren eta alkohol-kontsumoaren arteko lotura sortzeari nolabait uko egiten zaiolako, eta maskulinitasunaren gainontzeko ezaugarrietan jartzen baita arreta.

Ikerketa honetako gizon batzuek maskulinitasun eta alkohol-kontsumoaren arteko loturari uko egin zioten, eta horren ordez, arrazionaltasunean, osasunean, osotasunean, pentsamendu-askatasunean eta presio sozialarekiko erresistentzian oinarritutako maskulinitasunaren alde azaldu ziren. Beste testuinguru soziokulturaletan egindako ikerketek agerian uzten dute, mutil gazteek identitate maskulino gogorra izan dezaketela, eta aldi berean ohiko jokabide “maskulinoei”; hau da, alkohol gehiegi edateari, drogak hartzeari eta heterosexualitate harrapariari uko egin diezaieketela. Esaterako, Ipar Amerikako gazteen azpikulturak arrazionaltasuna eta kontrola sustatzen ditu ezaugarri “maskulino” gisa, eta aldi berean, alkohola edateari, drogak hartzeari, tabakoa erretzeari eta sexu promiskuoia izateari uko egiten dio.[17]

Maskulinitasun hegemonikoaren eta gehiegizko alkohol-kontsumoaren arteko loturen ondorioz, maskulinitasuna arazo gisa ikus badaiteke ere, maskulinitasun (gaztea) eta gehiegizko alkohol-kontsumoa ez genituzke parekatu behar. Ikerketa honek argi uzten du, maskulinitasun-eredu jakin batzuk gehiegizko alkohol-kontsumoari lotuta egon arren, beste maskulinitasun-eredu batzuek alkohol gutxi edatea edo ez edatea sustatzen dutela.

Ikerketa honetan ondorioztatzen da, maskulinitasunaren eta osasunari lotutako jokabide sozialen (esaterako alkohola edatea) arteko loturak ez direla gertaera hutsak. Maskulinitasuna hainbat modutan zehaztu eta adierazi daiteke. Ez da zertan osasunarentzako jokabide kaltegarri bati lotuta egon behar. Gainera, maskulinitasunaren eta alkoholaren arteko parekotasuna zehaztu daiteke. Alkohola, behar bezala kontsumitzen bada, onuragarria da. [18] Alkohol gehiegi edateak edo modu ezegokian edateak ondorio kaltegarri garrantzitsuak sortzen ditu. [1] Era berean, mutil gazteek beren maskulinitasuna zehaztu eta erabiltzeko moduak (eta ez hura sentitzeko moduak), zehaztuko du osasunerako onuragarri edo kaltegarria izango den. Kalteak gutxitzeko irizpideen erronka talde sozial eta kultural ezberdinetako gizonei osasunari kalte egiten ez dioten jarrerak (adibidez, alkoholik ez edatea) sustatzen laguntzea da.

ERREFERENTZIAK

- 1 Rehm, N., et al. (2001) Alcohol in the European region: consumption, harm and policies. Geneva: Osasunaren Munduko Erakundea.
- 2 de Visser, R., et al. (2006). Sociodemographic correlates of smoking, drinking, injecting drug use, and sexual risk behaviour in a representative sample of Australian young people. International Journal of Behavioral Medicine, 13, 153-162.
- 3 The Information Centre. (2007) Statistics on Alcohol: Ingalaterra, 2007. Londres: The Information Centre.
- 4 Kuntsche, E., et al. (2004) Characteristics of binge drinkers in Europe. Social Science & Medicine, 59, 113-127.
- 5 Best, D., et al. (2001) Ethnic and gender differences in drinking and smoking among London adolescents. Ethnicity & Health, 6, 51-57.
- 6 Heim, D., et al. (2004) Alcohol consumption, perceptions of community responses and attitudes to service provision: Results from a survey of Indian, Chinese and Pakistani young people in greater Glasgow, Eskozia, Erresuma Batua. Alcohol & Alcoholism, 39, 220-226.
- 7 Droomers, M., et al. (1999) Educational differences in excessive alcohol consumption: the role of psychosocial and material stressors. Preventive Medicine, 29, 1-10.
- 8 Moore, L., et al. (1994) Binge drinking: Prevalence, patterns and policy. Health Education Research, 9, 497-505.
- 9 Claussen, B. (1999) Alcohol disorders and re-employment in a 5-year follow-up of long-term unemployed. Addiction, 94, 133-138.
- 11 Muthén, B. & Muthén, L. (2000) The development of heavy drinking and alcohol-related problems from ages 18 to 37 in a US national sample. Journal of Studies on Alcohol, 61, 290-300.
- 12 Courtenay, W. (2000) Constructions of masculinity and their influence on men's well-being: a theory of gender and health. Social Science & Medicine, 50, 1385-1401.
- 13 Connell, R. (1987) Gender & Power. Cambridge: Polity.
- 14 Connell, R. (1995) Masculinities. Sydney: Allen & Unwin.
- 15 Messerschmidt, J. (2000) Becoming 'real men': Adolescent masculinity challenges and sexual violence. Men and Masculinities, 2, 286-307.
- 16 Willott, S. & Griffin, C. (1999) 'Building you own lifeboat': Working class male offenders talk about economic crime. British Journal of Social Psychology, 38, 445-460.
- 17 Wood, R. (2003) The straightedge youth subculture: Observations on the complexity of sub-cultural identity. Journal of Youth Studies, 6, 33-52.
- 18 White, I. (1999) The level of alcohol consumption at which all-cause mortality is least. Journal of Clinical Epidemiology, 52, 967-75